



Guía Docente				
Datos Identificativos				2012/13
Asignatura (*)	Psicología	Código	661G01003	
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	Anual	Primeiro	Formación básica	9
Idioma	Galego			
Prerrequisitos				
Departamento				
Coordinación	Blanco Presas, Manuela	Correo electrónico	manuela.blanco.presas@udc.es	
Profesorado	Blanco Presas, Manuela	Correo electrónico	manuela.blanco.presas@udc.es	
Web	manuela.blanco.presas@sergas.es			
Descrición xeral	Co estudo da Enfermería Psicosocial preténdese que os alumnos coñezan os elementos básicos do psiquismo humano, tanto referido ás situacións de saúde como de enfermidade, ademais dos mecanismos de actuación nas relacións interpersonais e de grupo, imprescindibles nun desenvolvemento profesional de calidade.			

Competencias da titulación	
Código	Competencias da titulación
A12	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde, seleccionando as accións adecuadas para proporcionar axuda nas mesmas.
A13	Establecer unha relación empática e respectuosa coa paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema e saúde e etapa de desenvolvemento.
A14	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación, efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
A17	Coñecer e identificar os problemas psicolóxicos e físicos derivados da violencia de xénero para capacitar ao estudante na prevención, a detección precoz, a asistencia, e a rehabilitación das vítimas desta forma de violencia.
B1	Aprender a aprender.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B5	Traballar de forma colaborativa nun equipo interdisciplinar.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B7	Comunicarse de maneira efectiva en un entorno de traballo.
B8	Capacidade de análise e sínteses.
B10	Capacidade para adaptarse ás situacións novas.
B11	Capacidade e habilidade de xestión da información.
B12	Capacidade para organizar e planificar.
B13	Toma de decisións.
B14	Habilidades interpersonais.
B15	Capacidade para comunicarse con persoas non expertas na materia.
B16	Coñecer e apreciar a diversidade e a multiculturalidade.
B22	Capacidade para motivarse e motivar a outros.
B24	Fomentar e aplicar os dereitos fundamentais e a igualdade entre homes e mulleres.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.



C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Competencias de materia (Resultados de aprendizaxe)	Competencias da titulación		
Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde.	A12	B1 B4	
Valorar as persoas con problemas psicosociais e planificar os cuidados de enfermaría.	A12	B2 B3 B4 B5 B6 B8 B12 B13 B16	C1 C3 C8
Capacidade para establecer unha relación terapéutica eficaz co doente e a súa familia adaptandoa o seu estadio evolutivo.	A13	B4 B6 B7 B14 B15 B22	C3 C7
Capacidade para establecer unha comunicación adecuada na relación co doente e familia.	A14	B4 B5 B7 B14 B15	
Capacidade para comunicarse de forme efectiva cos membros do equipo de saúde.	A14	B5 B7 B10 B11 B14	C1 C3 C8
Identificar os principais problemas psicolxicos familiares e sociais das persoas que padecen violencia de xénero.	A17	B10 B14 B15 B24	C4 C6 C8
Valorar as persoas con problemas de saúde derivados da violencia de xénero e planificar os cuidados de enfermaría.	A17	B2 B3 B4 B5 B6 B8 B12 B13 B15 B16 B24	



Contidos	
Temas	Subtemas
TEMA 1. Concepto de Psicología. Psicología científica	Aspectos fundamentais da Psicología. Concepto. Tendencias que formaron a Psicología actual. Catro puntos de vista actuais arredor da Psicología.
TEMA 2. A emoción	Concepto de emoción. Bases neurofisiolóxicas. Emocións e sentimentos. Alteracións. Concepto de alexitimia. Intelixencia emocional. Escalas. Aplicación nos cuidados de Enfermería
Tema 3. A motivación	Concepto de motivación. Fases da motivación. Xénese do factor motivacional. Estados primarios e secundarios da motivación. Aplicacións nos cuidados de enfermaría.
TEMA 4. Xénese e evolución da conducta humana	Modelos conceptuais da conducta humana. Aplicación dos modelos enfermeiros na conducta humana.
TEMA 5. A personalidade.	Temperamento e carácter. Necesidades e instintos. Bases neurofisiolóxicas. Pulsións. Frustración e conflito. Clases de conflitos e a súa resolución. Reaccións diante da frustración. Actitudes, creencias e valores. A formación social da personalidade. Aplicacións en enfermaría .
TEMA 6. Modificación e terapia de conducta	Modelos conceptuais da conducta humana. Técnicas de modificación da conducta.
TEMA 7. A sensopercepción	Bases neurofisiolóxicas da sensación e da percepción. Compoñentes da percepción. Sistemas de percepción e a súa organización. Alteracións.
TEMA 8. Procesos cognoscitivos.	Pensamento, memoria e intelixencia. Xeneralidades. Natureza e funcionamento da memoria. Patoloxía da memoria. Intelixencia e aptitudes. Medidas. Patoloxía das conductas intelixentes Etapas do pensamento creador. Tipos de imaxinación. Pensamento espontáneo e pensamento dirixido
TEMA 9. A aprendizaxe	Bases da aprendizaxe. Condicionamento clásico. Condicionamento instrumental. Aprendizaxe observacional.
TEMA 10. Factores psicosociais do enfermar humano	Concepto de saúde e enfermidade. A enfermidade: comportamento, tipos e reaccións. A enfermidade como feito psicolóxico, biográfico e social. Etapas do proceso de enfermar. Estrés e enfermidade. Afrontamento e apoio social
TEMA 11. Aspectos psicolóxicos da dor crónica	Afrontamento da dor. Dor aguda e dor crónica. Escalas de medición
TEMA 12. Aspectos psicolóxicos do doente cirúrxico.	Manexo emocional do doente cirúrxico. Técnicas de afrontamento.
TEMA 13. Aspectos psicolóxicos do doente nas unidades de cuidados especiais.	¿Qué son os cuidados especiais?. Aspectos a ter en conta no doente infante-xuvenil, no doente xeriátrico e nos doentes con minusvalías.
TEMA 14. Aspectos psicolóxicos do doente crónico.	Aspectos psicolóxicos das doenzas crónicas. Teorías do estrés e as súas aplicacións nas doenzas crónicas. Cuidados de Enfermería nas doenzas crónicas.
TEMA 15. Aspectos psicolóxicos do doente hipertenso e con trastornos cardiovasculares.	Singularidades do doente hipertenso e con trastornos cardiovasculares. Traballando a conciencia de enfermidade nestes doentes.
TEMA 16. Aspectos psicolóxicos do soño.	Bases neurofisiolóxicas do soño. Soño e vixilia. Trastornos do soño. Técnicas de entrenamento en autocontrol e relaxación.
TEMA 17. Aspectos psicolóxicos do doente oncolóxico e do doente con SIDA.	Cancro e Sida: doenzas malditas. Aportacións psicoterapéuticas diante do cancro e do Sida. Os sanitarios fronte ao estigma. Aspectos a contemplar para unha morte digna.
TEMA 18. A relación persoal sanitario-doente.	Perspectiva holística da saúde e cuidados de enfermaría. Liderazgo en enfermaría. Estilos de liderazgo.



TEMA 19.A comunicación persoal sanitario-doente.	Comunicación.Formas,métodos e perturbacións. Os enfermeiros como grupo de traballo. Funcións de enfermaría nos coidados psicosociais.
TEMA 20.Aspectos psicolóxicos,físicos e sociais da violencia de xénero.	Concepto de violencia de xénero.A familia como sistema.Epidemioloxía e xénese da violencia de xénero.Tipos de prevención.Investigación en violencia de xénero
TEMA 21.Introducción ao psicodrama	Concepto e utilidade do psicodrama. Fases do psicodrama Tipos de psicodrama Autores máis representativos Experiencias
Tema 22.Novas terapias aplicadas aos coidados.	Musicoterapia. Aromaterapia. Risoterapia. Psicodanza. Terapia asistida con animais

Planificación			
Metodoloxías / probas	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	40	40	80
Obradoiro	4	8	12
Traballos tutelados	10	50	60
Análise de fontes documentais	2	8	10
Recensión bilbiográfica	0	4	4
Proba obxectiva	3	21	24
Lecturas	4	16	20
Xogo de rol (role playing)	10	0	10
Atención personalizada	5	0	5

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	A sesión maxistral vai ser a técnica docente habitual,co apoio de medios audiovisuales e exposición de casos prácticos,pretendendo favorecer a implicación e participación do alumnado,pólo que a asistencia é fundamental
Obradoiro	Análise de material multimedia.
Traballos tutelados	Realizaránse tres traballos en grupos de máximo 8 alumnos seguindo o esquema: -selección do tema -documentación sobre o mesmo -guión xeral -sesións periódicas coa profesora para seguimento e preparación da presentación en formato power-point,e -exposición na aula
Análise de fontes documentais	Revisión de hemeroteca , artigos publicados en revistas científicas e filmes documentais relacionados co tema a analizar
Recensión bilbiográfica	Os alumnos realizarán de xeito individual a recensión bibliográfica dun libro a escoller entre a lista proposta.



Proba obxectiva	Realizarase ao finalizar o primeiro cuatrimestre en constará de 2 partes: 1)Batería de 30-42 items con resposta alternativa coa finalidade de avaliar coñecementos básicos a nivel conceptual que posúe o alumnado 2)Desenrolo dun tema a elixir entre tres propostos coa finalidade de valorar a comprensión e integración dos coñecementos adquiridos polo alumnado
Lecturas	Preténdese promover a análise crítica mediante a lectura de distintos artigos de actualidade relacionados co contido do programa
Xogo de rol (role playing)	Mediante esta técnica grupal de carácter presencial preténdese a adquisición de habilidades de carácter actitudinal por parte dos alumnos

### Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	A atención personalizada relacionada cos traballos tutelados ten como finalidade orientar os estudantes na realización dos traballos. O seguimento farase de forma individual ou en pequenos grupos, ben de maneira presencial ou a través do correo electrónico.

### Avaliación

Metodoloxías	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A presentación dos traballos e obrigatoria. A avaliación dos traballos farase tendo en conta os seguintes apartados: - Descrición, síntese e relación da información dos contidos ou temas relativos ós traballos - Utilización de léxico específico. -Habilidades na comunicación.	30
Proba obxectiva	A proba constará de : -42 preguntas tipo test(puntuación máxima de 60;cada erro anula un acerto), e -unha pregunta sobre un tema a desenvolver (puntuación máxima de 10)relacionadas con contidos teóricos, lecturas e traballos tutelados. A totalidade da proba obxectiva puntuará sobre un mínimo de 0 e un máximo de 70. A puntuación mínima para superar a proba será de 50.	70

### Observacións avaliación

Será necesario acadar unha puntuación mínima de 50 na proba obxectiva para aplicar a porcentaxe correspondente a cada unha das metodoloxías.
--

### Fontes de información

Bibliografía básica	
Bibliografía complementaria	- (). . - (). .

### Recomendacións

#### Materias que se recomenda ter cursado previamente

Enfermaría da Saúde Mental/661G01015  
Enfermaría clínica III/661G01017  
Enfermaría Comunitaria II/661G01019  
Enfermaría Xerontolóxica/661G01020  
Enfermaría Clínica I/661G01034  
Enfermaría Clínica II/661G01035

#### Materias que se recomenda cursar simultaneamente



Fisioloxía I/661G01005

Coidados Básicos en Enfermaría/661G01006

Fundamentos da Enfermaría/661G01007

Materias que continúan o temario

Observacións

1. Uso das TIC para a presentación de traballos na aula 2. Uso das bases de datos 3. Coñecementos de lingua inglesa de nivel medio (recoméndanse cursos do CUFIE)

(\*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías